

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

สสส
สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ

**บทเรียนพ่อแม่ ที่ลูกอยู่ตามลำพัง ต้องสร้างทักษะความปลอดภัย ให้เด็กตามช่วงวัย หน่วยงาน
ตาม พรบ.คุ้มครองเด็ก -รร. สำรวจพื้นที่จริงจัง สร้างระบบช่วยเหลือเด็กถึงชุมชน**

วันนี้ (4 พ.ค.) ที่สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล แถลงข่าว **บทเรียนกรณีเด็กตกตึก และเด็กตายในเนอสเซอริ** ร่วมกับศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก โรงพยาบาลรามาธิบดี และสำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อพิเคราะห์ถึงการประเมินสถานการณ์การให้เด็กอยู่บ้านตามลำพัง พ่อแม่จะประเมินสถานการณ์อย่างไรเมื่อเด็กต้องอยู่คนเดียว รวมถึงหน่วยงานใดที่มีหน้าที่ช่วยเหลือเด็กลักษณะนี้

รศ.นพ.อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ ผู้อำนวยการสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า โดยหลักการแล้วเด็กจะสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองเมื่ออายุประมาณ 12 ปี แต่เด็กต้องได้รับการฝึกฝน ได้รับการสอน จัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยและได้รับการประเมินแล้วว่าสามารถอยู่ได้ตามลำพัง โดยต้องฝึกเด็กตั้งแต่อายุ 10 ปีขึ้นไป มีการฝึกการทดสอบการแก้ไขปัญหาต่างๆ รวมถึงกรณีฉุกเฉินด้วย ซึ่งเป็นลักษณะเด็กอยู่คนเดียว (Home Alone) แต่กรณีเด็ก 4 คนที่เป็นข่าวไม่ใช่ลักษณะเด็กอยู่คนเดียว แต่เด็กที่เป็นพี่คนโตวัย 11 ปีต้องดูแลน้องอีก 3 คน คุณตาเล่าว่าเหตุน่าจะเกิดจากพี่คนโตช่วยแม่ล้างจานอาจทำจานตกลงไปก่อน และจะเก็บจานอาหารที่ทำตกลงไปทำให้ผลัดตก น้องอีก 3 คน ก็พยายามที่จะช่วยเหลือพี่ทำให้ตระช้ำรับน้ำหนักไม่ได้ หากพี่ไม่เก็บจานหรือน้องใช้วิธีการเรียกเพื่อนบ้านมาช่วย เหตุการณ์ทั้งหมดอาจจะไม่เกิดเช่นนี้ จึงแสดงให้เห็นว่าเด็กอยู่คนเดียวหรือเด็กที่ต้องดูแลน้องโดยไม่มีผู้ใหญ่อยู่ ต้องมีทั้งวุฒิภาวะ และต้องได้รับการฝึกฝน ทั้งนี้สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็ก และ ศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยในเด็ก ได้จัดทำโครงการทักษะความปลอดภัยที่แบ่งตามอายุของเด็ก 10 ทักษะความปลอดภัยที่เด็กต้องเรียนรู้ในโรงเรียน โดยพฤติกรรม Home Alone จะเริ่มสอนตอนอายุ 10 ปี ให้เด็กเรียนรู้เรื่องการตัดสินใจ การแก้ปัญหาฉุกเฉิน การถูกล่อลวง เป็นต้น ฉะนั้น เหตุฉุกเฉินมีอีกหลายกรณีไม่ใช่เรื่องเด็กตกตึกเท่านั้น ดังนั้น ต้องช่วยกันสร้างแนวคิดให้สังคมหันมาสนใจ โดยต้องยกระดับความรู้สึกร่วมรับผิดชอบให้เพิ่มขึ้น

รศ.นพ.อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ ผู้อำนวยการกล่าวต่อว่า ขณะนี้ มีหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือคือ บ้านพักเด็กซึ่งมีครบทุกจังหวัด แต่ไม่เพียงพอรองรับได้ไม่หมด ดังนั้น สิ่งที่ยากคือ เรียกร้องคือ การคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น ซึ่งอยู่ระหว่างการพัฒนา เพื่อให้ท้องถิ่น ชุมชน ไม่ต้องส่งเด็กมาที่บ้านพักเด็กซึ่งมีเพียง 1 แห่งต่อ 1 จังหวัด จึงต้องมีการผลิตนักพัฒนาเด็กและครอบครัวชุมชนให้เกิดขึ้น พร้อมทั้งพัฒนาศูนย์เด็กบ้านหลังเรียน พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สามารถรองรับเด็กได้ลักษณะเหมือนโรงเรียนประจำ และใช้พื้นที่ในชุมชนเช่นพื้นที่โรงเรียนเพื่อเป็นศูนย์ในการดูแลเด็กกลุ่มเปราะบาง กลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงในช่วงวันหยุด ช่วงเวลาว่างกลางคืน ซึ่งเป็นแนวคิดในการพัฒนาเพื่อขยายงานในการคุ้มครองเด็กของบ้านพักเด็กให้ลงถึงชุมชนได้

“หน่วยงานที่มีหน้าที่ตาม พรบ. คุ้มครองเด็ก จะต้องมีข้อมูลให้พ่อแม่สามารถขอความช่วยเหลือได้ ซึ่งในความเป็นจริงมีอยู่แล้ว แต่พ่อแม่ไม่ไปขอความช่วยเหลือ แต่ถึงอย่างไรเรื่องนี้ยังขาดความชัดเจน

ต่อสังคมไทย เนื่องจากกรณีเด็ก 4 คน ควรจะถูกค้นพบปัญหาได้ตั้งแต่เพื่อนบ้าน ไม่ใช่เห็นว่าพี่เป็นเด็กดี สามารถดูแลน้องได้ ซึ่งในความเป็นจริงเด็กอายุ 11 ปี ไม่ควรดูแลน้องถึง 3 คน ตามลำพัง เพื่อนบ้านต้อง โทรแจ้ง 1300 เพื่อให้เข้าไปช่วยเหลือ โรงเรียนที่มีกระบวนการเยี่ยมบ้านเด็ก เมื่อครูพบว่าเด็กนักเรียน ของตนเองอายุ 11 ปี ต้องอยู่บ้านตามลำพังข้ามคืน โดยต้องดูแลน้องถึง 3 คนและยังดูแลน้องที่มีเด็กอายุ ต่ำสุด 5 ขวบอีก ครูต้องไปเยี่ยมบ้านและต้องตัดสินใจให้การช่วยเหลือเด็ก ดังนั้น การลงสำรวจพื้นที่โดย เจ้าหน้าที่ของบ้านพักเด็ก และรวมถึงโรงเรียนที่มีกระบวนการให้ครูเยี่ยมบ้านเด็ก มีความจำเป็นมากเมื่อ พบเด็กอยู่คนเดียวตามลำพัง ต้องดูแลน้องตามลำพังกลางคืน หรือเพื่อนบ้านต้องโทรแจ้ง 1300 เพื่อแจ้ง เจ้าหน้าที่ โดยเจ้าหน้าที่ต้องจัดการวิเคราะห์ปัญหาจะให้การช่วยเหลืออย่างไร เพราะขณะนี้ มีเจ้าหน้าที่ บ้านพักเด็กเท่านั้นที่ทำหน้าที่นี้ซึ่งไม่เพียงพอ ฉะนั้น ต้องสร้างให้มีเจ้าหน้าที่พัฒนาเด็กและครอบครัว ท้องถิ่น หรือ อาจจะใช้ระบบเพื่อนบ้านเข้ามาช่วย แต่อย่างไรจะต้องไม่ให้เด็กอยู่ตามลำพังต้องมีการ จัดการเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ” รศ.นพ.อดิศักดิ์ กล่าว

รศ.นพ.อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ ผู้อำนวยการฯ กล่าวถึงกรณีเด็กตายในเนอสเซอรี่ ว่า จริง แล้วแม่ที่ฝากเด็กไว้กับเนอสเซอรี่ เมื่อพบบาดเจ็บลงบนตัวเด็กโดยได้ประวัติ รู้สึกว่าไม่น่าเชื่อถือหรือ บาดแผลที่ตำแหน่ง ที่ไม่ควรจะเกิด การกระแทกได้ง่าย หรือบาดเจ็บรุนแรงมาก ให้พาไปพบแพทย์ แพทย์ตรวจแล้วสงสัยว่าเด็กจะถูกกระทำแพทย์ต้องรายงาน 1300 ทันที และร่วมกับรายงานต่อตำรวจ ต่อไป 1300 ต้องเข้าไปช่วยเหลือเด็กตั้งแต่แรก และดำเนินการยุติการบริการของเนอสเซอรี่ทันที เมื่อ สงสัยว่าจะมีการประกอบการณ์ที่ไม่เหมาะสม คนที่จะผลักดันให้ระบบเดินหน้าไม่ใช่แม่ที่ลูกเสียชีวิตและมา แจ้งความกับตำรวจ แต่ต้องเริ่มตั้งแต่คนที่พบเห็นตั้งแต่แรก เช่น พ่อแม่ หมอ ตำรวจ ใครพบเหตุก่อน จะต้องรายงาน 1300 ทันที ซึ่งต้องเข้าไปจัดการตั้งแต่แรก